

Uwarunkowania rozwoju osiedli marginalnych w Limie Metropolitarniej

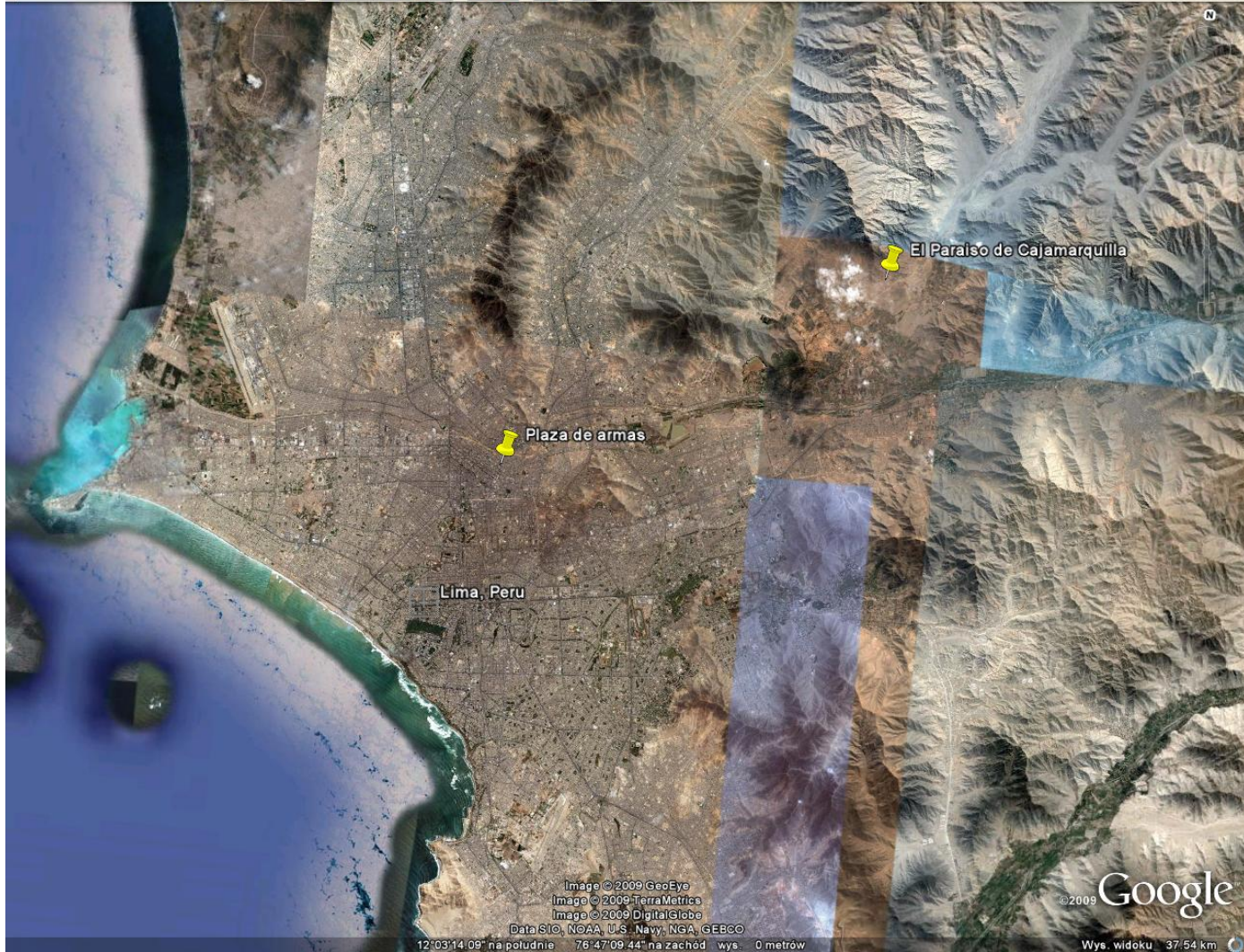
Karol Kurowski, CESLA UW

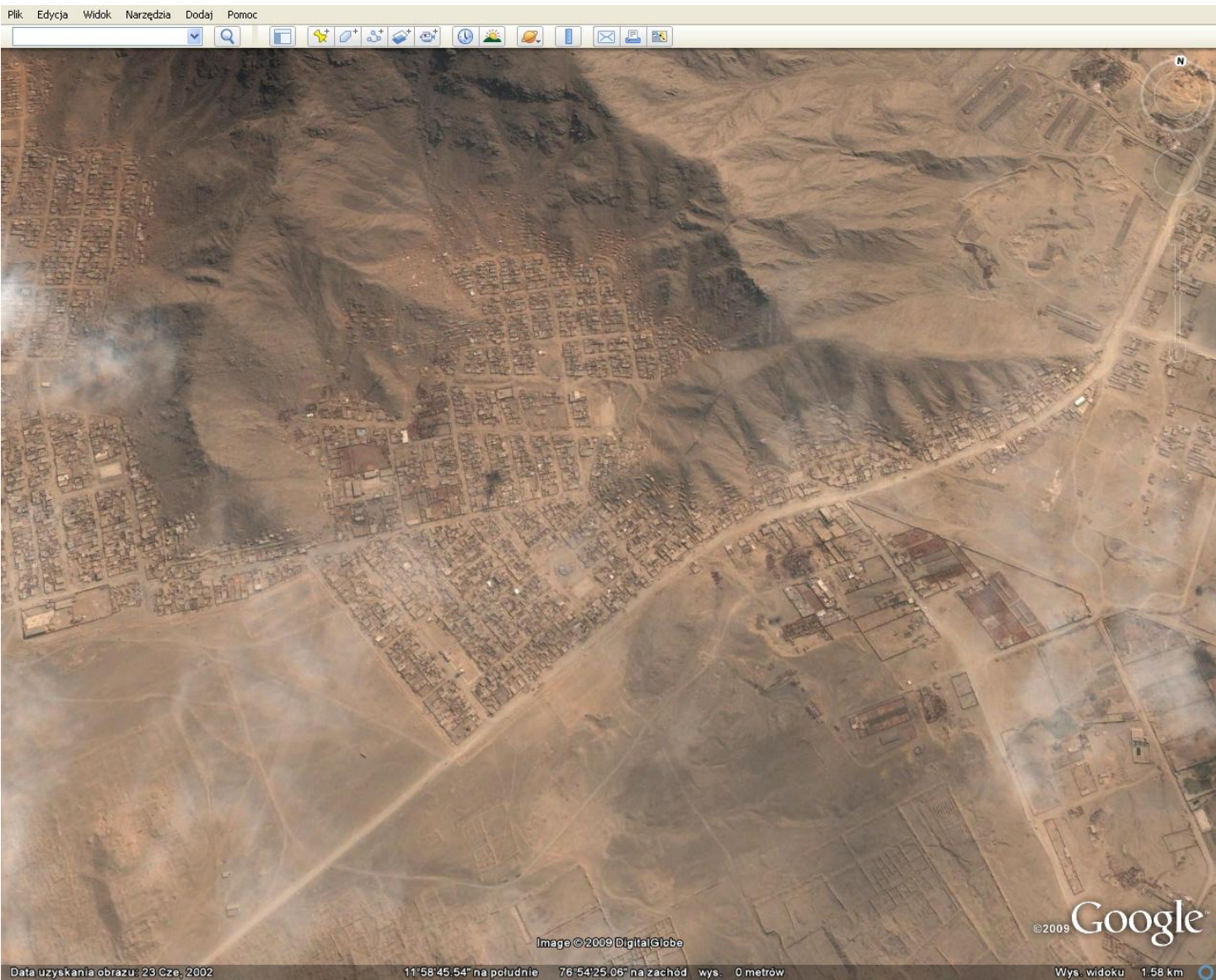
18/03/2010

Asentamiento humano *El Paraíso de Cajamarquilla* (Lurigancho-Chosica)

Plik Edycja Widok Narzędzia Dodaj Pomoc

Bieda mieszkaniowa - wymiar globalny

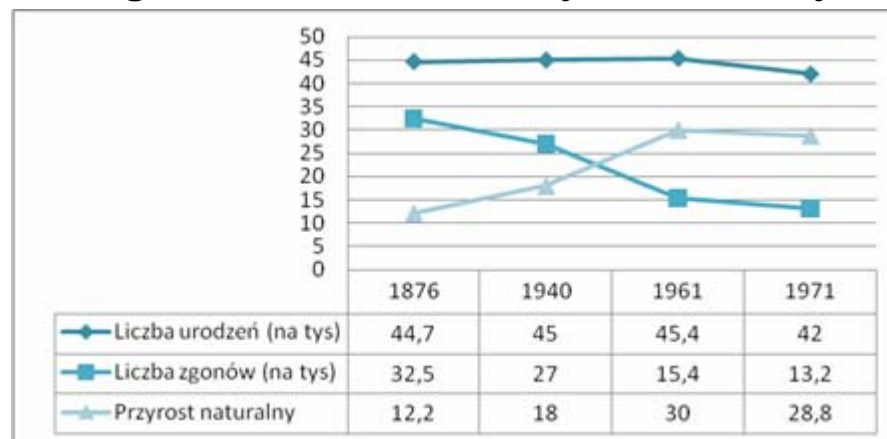
- 2003: 31,6% światowej populacji miast mieszkało w osiedlach marginalnych. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach – 31,9%. Europa – 6%. Ogólnie kraje rozwijające się – 43%. Najmniej rozwinięte kraje świata – 78,2% (Program Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich, *Challenge of Slums*, 2003)
- Lima (2009): 3145 osiedli marginalnych o różnym stopniu konsolidacji architektonicznej (1939 – 14)

Podstawowe czynniki warunkujące rozwój osiedli marginalnych w Limie

- Zmiany demograficzne i migracje
- Polityka mieszkaniowa państwa
- Czynniki ekonomiczne
- Determinacja twórców i mieszkańców osiedla

Rozwój Limy od lat 40-ych XX wieku

- Dynamiczna industrializacja i modernizacja, 1950-75 („wzrost warunkowany przez rozwój gospodarczy”)
- Transformacja demograficzna (faza wczesnej transformacji)

- Migracje: 1940 – 9,5% populacji Peru, 1961 – 23% (2,28 mln), 1972 – 25,8% (3,4 mln). Ok. 55-60% jako punkt docelowy obierało Limę. Preferencje ludności pochodzenia andyjskiego do posiadania domku jednorodzinnego.
- Druga fala migracji - kryzys lat 80 („stracona dekada”), terroryzm (lata 90-e)

	1940	1961	1972	2009
Peru (w tys.)	6,208	9,907	13,538	29,650
Lima	10%	19%	24%	28,3%
(w tys.)	645	1846	3303	8400

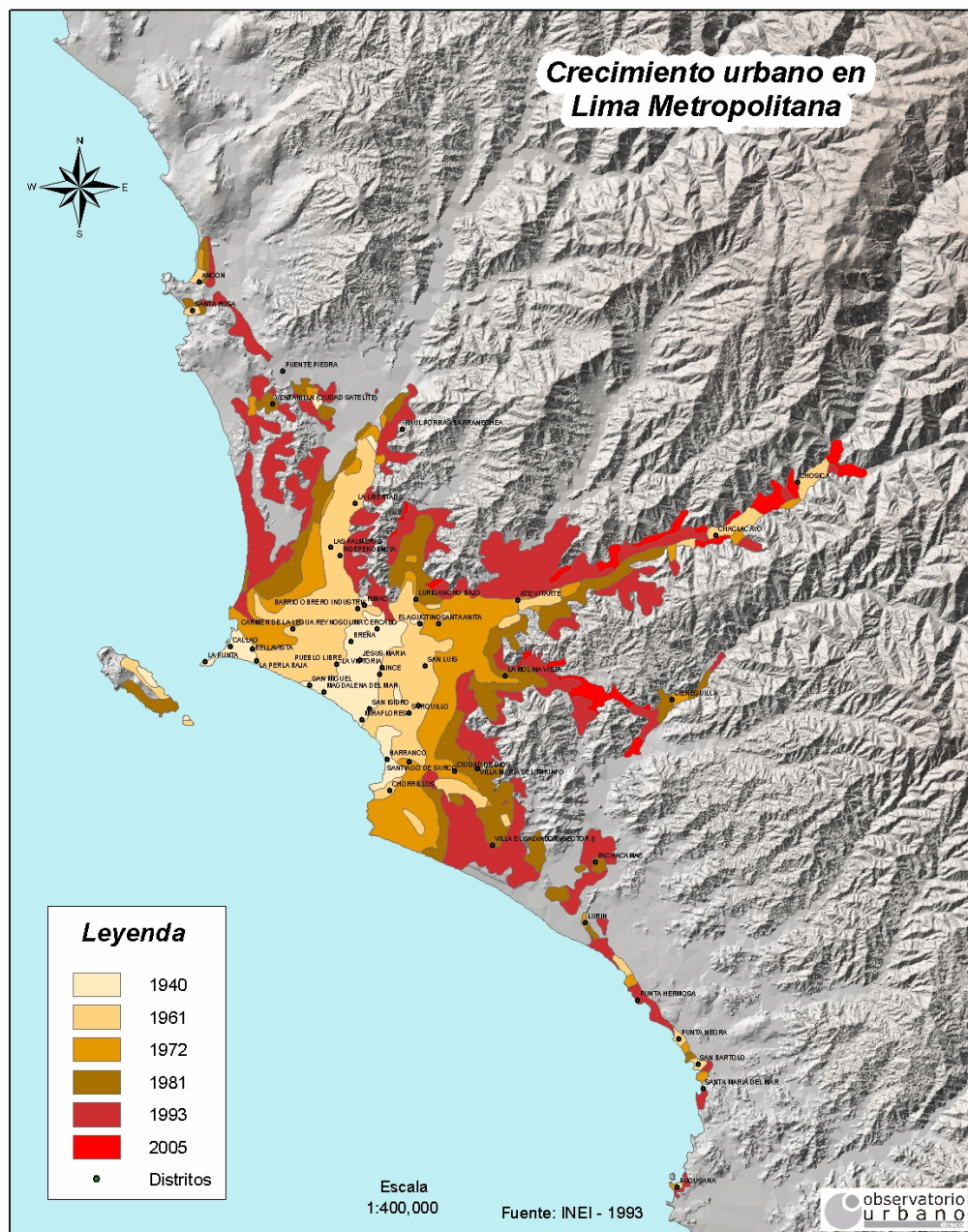
Zmiany liczby ludności Limy 1940-2009

Lima, ul. Jiron de la Unión, 1905

Czasy „Kolonialnej Arkadii”

Rozwój terytorialny Limy w latach 1940-2005

Polityki mieszkaniowe państwa wobec osiedli marginalnych

- Państwo – obserwator (do 1948 roku)
- Państwo paternalistyczne (lata 1948-56)
- Państwo –promotor urbanizacji nieformalnej (1956-lata 80-e)
- Decentralizacja polityki mieszkaniowej i powrót instytucjonalnego klientelizmu (do 2000 roku)
- Państwo jako zarządca i promotor (po 2000 roku)

- Utrudnienia administracyjne

Przykład („Inny szlak”, 1991): gdyby grupa 244 niezamożnych rodzin wystąpiła na drodze formalnej o przyznanie terenu do celów budowlanych to proces ten trwałby 6 lat i 11 miesięcy. Koszt całkowity – 526019 USD (2156 USD na osobę = dochód całkowity z 4 lat i 8 m-cy osoby zarabiającej pensję minimalną.

Przykład: starania o przydział działki budowlanej z gruntów państwowych – 43 miesiące. Koszt całkowity – 15 minimalnych miesięcznych poborów. Proces administracyjny: 207 szczebli biurokratycznych w 48 instytucjach rządowych

Czynniki ekonomiczne

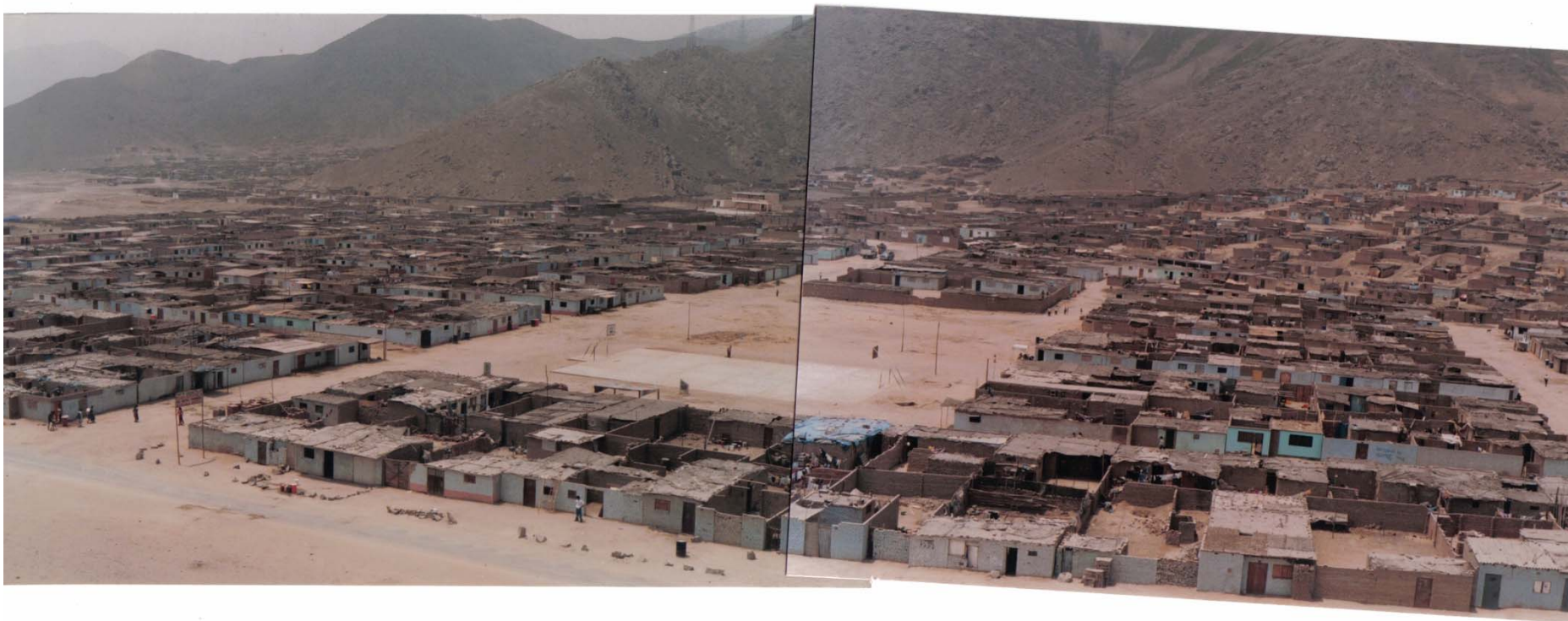
- Ograniczona możliwość znalezienia pracy w sektorze formalnym
- Niski poziom dochodów i mała zdolność oszczędzania
- Ograniczona możliwość zakupu mieszkania
- Ograniczona możliwość dostępu do formalnego systemu kredytowego
- Duża liczba sublokatorów i najemców
- „Wypychające” warunki życia w zdegradowanych dzielnicach staromiejskich, starych dzielnicach robotniczych lub starych osiedlach marginalnych

Ogólna charakterystyka osiedla marginalnego

- Utworzenie przez nielegalne zasiedlenie gruntów (o peryferyjnym charakterze)
- Główne *modus operandi*: „inwazja” (co oznacza uprzednią organizację jej uczestników)
- Uczestnikami zasiedlenia są przeważnie osoby młode, o niskim poziomie dochodów, w dużej części uprzednio mieszkające w innych osiedlach marginalnych jako najemcy lub sublokatorzy
- Sekwencja rozwoju odwrotna od tradycyjnego procesu urbanistycznego: zamieszkanie, budowa, instalacja podstawowej infrastruktury/planowanie
- Nieuregulowana sytuacja prawna i administracyjna
- Konieczność podejmowania działań, których celem jest zapewnienie „postępu”

Początkowy etap rozwoju osiedla El Paraíso de Cajamarquilla(fot. 1996/7)

Determinacja i samoorganizacja mieszkańców

- Powołanie samorządu niezależnego od administracji publicznej i praktykowanie demokracji bezpośredniej. *Junta directiva*: presidente, vice-presidente, secretario de actas, secretario de economía, secretario de organización, secretario de defensa, secretario de prensa y propaganda, fiscal, asistente social, vocales; *Asamblea general*; koordynatorzy ulic
- Działania zmierzające do uzyskania osobowości prawnej od władz miasta (negocjacje z agendami państwa)
- Działania mające na celu realizację procesu formalizacji własności oraz instalacji podstawowej infrastruktury (prace wspólnotowe „ayni”, marsze)
- Samokontrola procesu zasiedlania (premiowanie i karanie)
- Organizacja procesu wytyczania układu ulicznego
- Finansowanie działań na rzecz wspólnoty (opłaty administracyjne, sytuacje nagłej konieczności, opłaty na rzecz instalacji infrastruktury, łapówki)
- Próby zapewnienia bezpieczeństwa i ładu publicznego (publiczny system informacji, *rondas*, elementy systemu normatywnego, lincze)
- Reagowanie na sytuacje konfliktowe oraz przypadki korupcji wśród władz osiedlowych

Pytanie otwarte

Czy osiedla marginalne mogą przekształcić się w
relatywnie funkcjonalne dzielnice mieszkaniowe?
(w sensie oferowanych udogodnień, a nie standardu)

Dziękuję za uwagę